

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անարայր, որ չէր զիջած ներում պացել, 1856ին հրատարակելով կայսեական անպայման ներողութենէն օգտուելով, իւր հայրենիքը վերադարձաւ, և ամուսնացաւ հարուստ կոմուսէլոյ մը հետ. մարի ու ինչ ետքը անարմանօթ տրեմմա մը կը յիշեցնէր անոր՝ լինելով Գ. Կարսեի թէ՛ ժամանակաւոր տեսցած էր խալալացի մարայիդ տարերայ՝ ջանք մ'ընել ի փրկութիւն տալիսի. Մինչ այն կողմէ՝ Գալուսի արտադր տնօրէնութեան ներքեւ՝ Իւալիոյ անկխութեան ու միութեան որով կը պատրաստուէր լուեխայն, իւր կողմէ տատրեան իշխանութիւնը՝ աշխատէր սիրայահիլ մաճառ աւաւանին՝ Անտարչի կոմսին առաջարկելով վերահաստատուել զինք Զեմբիլեիի առաջարկութեան պատշենին մէջ, խայց Անտարչի չընդունեց, որովհետեւ այս պատշենին կոչուելու մամուր հաստատութեան երգում մ'ընել հարկ չէր, և ինք դուռ չէր իւր հայրենի երկրին այն ժամանակի զբոլթենէն, Գեքմաշեթենէն Հունդարիոյ պատշենական եղունք ընդ տակաւին հրովարտուել էր ջնջուող հայկական Աստուիոյ մէջ համորդող Մաճառք չէին կրնար իւրենց ազգային գգեստն հաշնելի. Եւ ուսու մարտութենէն տարբերութիւն ունէր այն դերման վարդութիւն որ

Վրայ հասաւ 1866 ի պատերազմը
Բրտսփոյ դէմ, և այս առթիւ իտա-
լացիք տոնէն որք էլան Աւստրիոյ
դէմ, Թէեւ այս վերջիքը անպիղք ե-
լան այս անգամ, բայց ի Սառտոյ Ա-
ւստրիացիք չարաբար յաղթիւ իւրեան
Բրտսփոյանքինը։ Անգամ մ'իւս
ուստրեան Հպարտութիւնը նուաստա-
ցաւ, անգամ մ'իւս տաստիման ին-
քանիւնթիւսն հարկ զգաց սիրտ կա-
պիւր հաստատուի իւր Հպատակ Ժո-

խորհրդականը լինել Տէրութեան ինչ կիսուն կապաւորութեան համար, Անտրաշը մի կողմէ իւր վեհափոր բայց չիլի մը վարպետ ապգակիցները կը վարձեցնէր խորհրդարանական կապաւորութեան, և միւս կողմէ իւր վեհափորը կը հայտնիներ իրաջ մըր վիճակին, մինչեւ որ Ֆրանսէ Եղգֆֆ, Թաղաւոր Հուշեղարքի և Կաթող Ամատրիլի, համոզուեցան Տէրութեան ինչ կապաւորութեան իւր Տէրութեան ամենեւնի զօրաւոր և ամեն-

դրու թիւնն ի փշթա իբրեւ թաղ աւոր
Հունգարիոյ (1867)։ Իբրեւ մաճառ
ազգի ին ամենէն վատաբնիկի, ամենէն
համարելիկ մարդը, մաճառ Խորհր-
դարանին որոյմամբ, Անտրաշի կոմս
գրաւ «Սըրոյն Ստեփաննոսի թաղը»

Միւս խնդիրը Պիզմարք իշխանի հրաւերէն ծագած կ'առնու, որ, Վիլհէլմ Կայսեր հրովարտական համաձայն, զիւստոր ճարտարարոյք մէ-
րու թիւնները գեղատախտորճող մը հրաւիրեց ի Պիզմ, ի կարգաբար-
թի իւր գործարարական խնդրը, նա
խարարութեան թէնտի լրագրեր սկը-
սան արդարէս յարուցանել, «միասնա-
ցի» նախարար մը միջանակն կը մտնէր։
Պ. Սիփիլլը Պիզմարքի հրամանին կը
համակիւլայ։ Ինչ խաղաղապար թիւն,
ի՜նչ մտանքով և, Այս տեսակ աղա-
ղակ մ'ընդհանրապէս իր սպաննէ ֆը-
րանսական նախարարութիւններն, ո-
րովհետեւ ֆրանսական որոնք ամե-
նէն նաւոր, ամենէն փափու կ'իջերկր-
ն կը գտնէ, Պ. Սիփիլլը նա պատա-
խանք պիտի այդ եղբի երեսփ. Ժո
րդոյն մէջ այսօր (երկու մարթի) իրեն
ուղղուելիք հարցանելու և, Ջուի-
ցերկաւ նա կեցաւ գործարարական
ընդամանախորճէն որուն հրաւիրած
ըր զոյգ Վիմորմիսայ ալ իւր նախնա-
կան առաջարկները գիտիմեց, Պերի-
շի մէջ գումարելի զեղատախտորճո-
րք ընդհանրական հանգամանք պիտի
ուեննայ և ո՛չ դիւանագիտական,
Տնտեսագէտը և ո՛չ ինչ զուանդեալ
պիտի մասնակցէ, Որովհետեւ այս
ընդամանախորճող տեսական կարե-
ւորութիւն մ'ունեթ կը ներկայե-
ւ, իւր որդումներ պարտաւորիլ պիտի
լինին, միջանակն նա կեցաւ այն ա-
ռարկութիւնները զորս ճշտմ էր ի
սկզբէն, և Անդրուէր ըստ համընթաց
գտնուելոյ, պիտի փարանի ֆրանսացի

Պ. ՎԻՔԹՈՐ ՄՈՐԻՇՐ

Նորդպոյն Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ֆեթիսրապուրկի անգլ. դեսպանին որդին չէ մեռած ստացած վէրքէն, իւր ինքնատպանութեան մասին ֆրանսական լրագրաց տուած լուրն ֆրանչիմէն է, երկտաքաբար բժշկական խնամք կ'ընդունի:

ՌՈՐՈՐԱԿ ԵՒ ՖՐԱՆՍԻՅԱ

Ռոսիոյ պատերազմական նախա-
 րար Զոր. Վանովսքի Զեփեյեւսքի գըն-
 դապետը Ֆրանսա կը գրկէ Լըպէյան
 հրացանաց շինութիւնն ուսումնասի-
 րելու ֆրանսական դործարանաց մէջ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԻՍ

Չգրեալն Նիւ-Յորք կը մղէին ժա-
մաբախ ընդիմը թէ անտրտես ո՞ր քա-
ղաքը պիտի այց 1893էն Ամերիկեան հի-
պոստատանդըսը, Չգրեալն և Նիւ-Յորքը
մեծամեծ պատարաւորութեանց սկսած էին
տասնակիսն սիրին տալարի հանգստաւոր-
ութեան ձեռնարկելով, իրեն երաշխաւոր-
ութեան զոտմոր կապելն Արեւուստա-
հանդիսին, Իշանկալիսին ինքնաշարուն
անկ էր որոշել թէ այս երկու մրցակի-
ներէն ո՞րն այս ասանկանշարունակ պէտ-
է Կալիֆն, Նոր ինքնոր բուլէ բրտեցաւ,
Ուսանիլիսն և Մենթ-Լուիս քաղաքներն
և մրցան մտան, Բազմաթիւ բուլեա-
լութիւններէ ետքը, Վերջապէս Չգրեալ

ቅጥረው ይገኛል፡፡

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՆՑԵԱԼԸ

Պատճառն այն էր որ թշուառականը
չտես լու ինչի՞ր այդ եղբորանն առա-
ջատուն մարտաշունթիները, Միլիոն
մը, լրամ էր Միս-ս-Սուն էր կ'երթէր
սանտառն անցած պահուն, դէպ ի մէջէն
նախ կողմը զարդը։ Նոյն իսկ ֆառաշայտին
զգալուան էր որ Զարկարամ էր Ռըն-
տակի մեկին, ամեն ան անկարգ էր
տակի մէջ թողալ Բուրաժոյի անկողնոյդ
հանդէպ։

Ռետու լրամ էր նաև, —կատարողալէ՛

Հովիւը լռեց, Ռեքտօրիէտէ կրեար կը
նայէր։
—Յեառն, հարցուց սա խուլ ձայնով
մը, յետոյ ի՞նչ տեսար, պատմէ՞ տեսնենք,
մի՞ վախար։
—Տըքեր Ռեքտօրիէտէ միայն տեսայ։
—Իսկ էա չէ՞նքը՞։
—Կերեւայ թէ մեկեան ըլլալով էր։
չտեսայ դիւքը։
Ռեքտօրիէտ զարմացման չարժու՞մ մը
զսպեց։
—Այն ատեն ի՞նչ պատահեցաւ, հար-
ցուց զատարորը։
Տպեւ կը վարանէր, իր պատմութիւնը
պատմելու պահուն, զգալով թէ շատ

—Հեռուուն էր: Այնքան յայտնար տեղ
որ նստած չէիր որ տեսնիր, թերեւս խա-
ռեր եմ:

—Պատմի՛ր կրկնմ:

—Ես կամօքնի որ Վիրիֆիկն, խուցը
մտած պահուուն, պոսած, Այն առնեն, տոգը
թոր Ռեյնստիէն անոր կոկորդն անգլի-
այաց Հեռուուն էր: Գուցէ անոր շարիք մը
հասցուելու չէր ուղբեր, Հեռուուն էր: Ազնի
չի տեսայ, պարեն դատաւոր: . . . ուստի
չեմ կրնար բանկ: . . .

—Լսեցի՛ք, բաւա դատաւորը Ռեյն-
ստիէնի դառնալով:

Իմիշիւղ գերադպոյն ճիգ համար էր
իր յուզումը զարգումը համար:

Յաղոյած էր:

Սրտին մէջ՝ ստեղծմ կար:

Դէմքին վրայ՝ հանդիսատեսիւն:

—Շատ լաւ լսեցի, պարոն, բաւա:

—Եւ թո՛ղ պիտի պատասխանե՛ք:

—Կատարեալով կը վստահմ այս ար-
դուն յայտարարութեան:

—Կը խոստովանե՛ք, հարցուց դատա-
ւորը իրեն ինչ քնայ:

Ռեյնստիէն սկսաւ ծիծալիլ:

—Այս տալան ձեզ շրտե՞ր թէ՛ իր բաւ-
ծին վրայ տարան ինչ քնայ: Շատ հեռու է ե-
ղբու լաւ ցանկերը եղբեր, ինքը դիտել
կուտայ ձեզ այս բանը:

Եւ դէպ ի մայր դառնալով.

—Ապահով չեա, այնպէս չէ՛:

տեղերի մինչև է, Դուռն լրացալով տղայի մը հետ, Եւ ընդդէմ զնաւու հաւանքած չեմ ընաւ։ Երբէքք քեզի տեսած չէի։ Հետեւաբար ինչ հէմ մը ունեցնող չեաւ։ Հետեւաբար զիս դատաւարաւոր տուէլ, փասել զի անպարտ եմ։ Գլխուդ փորձանք կուգայ։ Ու ամեն կերպ զգորգողութիւնը կը պատուանին։

—Կարեկէ է, պարոն, փաս զի հեռու էի։ Մտառիկ վրադն չաւա լաւ չէի տեսնիր։

Դատաւորը միջամտեց։

—Առաջին անգամ Մարէշալի բրած պատմութիւնը չաւա բացողը չեմ։ Միտքեզդ նշաւ։ Ըսիր թէ յասակ կերպով տեսած էիր վերիժիկ Լաւուշի ներս մտնելու, թէ ձեռքներ վրէ զիբրցուցիր իր ու պատուել Երեւոյթի մը ունէր, յետոյ մը՝ ձօտիկն անոր վրայ յարձակած էր, ինչու՞րք էր վրառնին կրկնելու ինչ որ ըսիր արդէն։

—Ձեմ վարանիր, պարոն, կըսէր հովուը։

—Իսկ ես, կըսէր Ռեմօտիկն, կը պատահաւոր քեզ բան մը չեսուլ, եթէ ինքզինքիդ վրայ պարհաճի՞ չես։

—Մեզիք ըսիր թէ չաւա լաւ տեսած էիր, կը կրկնէր դատաւորը։

—Այո, թրթրեց տղան, աչք բանն ըսի, չեմ կրնար ուրանալ։

—Ըսիր նաև թէ, կը յարէր Ռեմօտիկն։

— Չեմ գիտեր, պարոն։
— Պատասխանե՛լ։
Պատահեց փորձել, տեսնելով այդ եր-
կու ծարղիկը՝ կրակոտ զէպքով, հրացայտ
աչքերով, իր վրայ հակած, վառացաւ և
սկսաւ լալ։
Դատաւորն ի զուր փորձեց խօսք մը
ստնալ անոր թերնէն։
Հովիւը լուռ կեցաւ։
Ռեճօտիէն յազօժուեալ եւան ծալտ մը
կեցնեց։
Ինք ապահով էր այժմ թէ մայօ հա-
կատակն յայտարարութիւններ պիտի ը-
նէր, մէկ մը բակով թէ տեսած էր, եւ
մէկ մը բակով թէ ապահով չէր տեսած
ըլլալուն վայր։
Ի՞նչ արդիւնք պիտի ունենային իր
վարածուհիներն ու յատուկական խօսքերը,
թերեւս, Ռեճօտիէն չամար, փրկու-
թիւն։
Դննել թիւն այս վիճակին մէջ էր,
երբ Անտոյէ տը Վիլլատես անոր խօսքը
ստացաւ։
Ըսինք արդէն թէ Ռեճօտիէն կը քը-
նանար, Անտոյէ չանած ազմակէն իսկոյն
արթնեցաւ։ Ու ապաւ մնաց երբ երկուս-
տարիքը ճանցան։
— Վիլլատեսին որդին հո՞ւ, մըմնէց,
ի՞նչ ընելու եկած է։
Մտքէն չէր անցներ ընտ փաստարար-

—Ճաշարհին, այո, ու սեր այստեղ
 թխեն պատճառը չեմ կրնար գտնակել։
 —Ես փաստարկն եմ, պարոն։ Դուք
 ամբաստանում էք, ի՞նչ առեկ ընական
 ընդ քան երբ ամբաստանեալ մը զինքը
 պաշտպանող փաստարկին հետ թառակցի։
 —Դուք զիս պաշտպանե՞լ կուզէք։
 —Այո՞, ես։
 —Այո՞, ես։
 Թշուառականը սրբելով ձակատն որ
 յանկարծ քրտինքով աղղղում էր, կըսէր
 ինքեան, այս անակեղ կազույթեմէն զար-
 մացած էր։
 —Վիլլատտեի որդին Ռոնտտեի՞նք պաշ-
 տպանէ։
 Քիչ մը հանդարտեցաւ և եմէ՛ք սրտին
 մէջ փափակեց ինչ մը, հարաբար ինչ մը
 անացած ըլլալով, մերժմամբ պատահական
 էր այս առաջարկութեան։ Շատացաւ ծի-
 ւածելով։ Եւ իր ծիծաղին մէջ, շեւ գի-
 տեր ինչ ծայրայեղ ու ստակալի հեգեմո-
 թիւնը մը կար։ Այս որդին անտեղի, կը
 մտածէր մտք մը պայտ որ զոսման էր։ Ու
 կըսէր ինքեան։
 —Ինձ համոյք պիտի պատճառէ Յնթ-
 Նասարի որդեւն կողմէ պաշտպանելու։
 Հասարակ բան է՛ այս։ Եւ եթէ փնտը-
 փրկէ, եմէ՛ք ազատութիւն տարաւէ՛ն ինձ,
 կրկնապէս երկանելի պիտի լըլտմ։
 (Շարժումներ)

[illegible]

նվեր է ֆէնտի, Կը յարէ թուրք թերթը,
նդած է որ իւր մատուցած աւելիկա.

Եւ եւ արգելիք մը չըլլայ, մէկ քանի պա-
ստեայք առժամանակ չբաժանեալ ճորտի-
ր պահանջել հարկին Պետական ինքնիշխ-
մ Դատարանի նախարարութեան կողմէ յա-
նուկ պատահանայք ներկայ գտնուին քըն-
տութեանց:

— —

ՆՈՐ ԴԻՄԻՆԴԻՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Տանկի մը Ինֆուլտենցային հետքեր
ապրի անհետացող են, և ահա նոր չի
ապրութեան մը վրայ կը խօսուի: Եթէ
կռառդութիւններն ալ կրնան ունենալ
քրեայ տնտեսութիւն, համաճառակներու տն-
տես կրնանք կողել այս նոր հեւառդու-

իւնը որուն նման առեւեր կուտան։ Ն.
ին առաջին նշաններն են՝ գլխու սա-
ւիկ ցաւ, ստամոքսի խիթ, տենդ մը ո-
ւնն կը յաջորդէ յաճախ զատուցանք,
ետոյ կուգայ մարմնի ընդհանուր տկա-
ւութեան մէջ որ կը մեղմանայ նոսրաց-
նալով։

մաւակին հիշքն ընկողն թմբորութեամբ
նոր մի քանի օրեր կը տեւէ։ Ենթի բա-
նի զէպերն պատահաւ եւս Իստպու-
լի, ընդհանրապէս մահացու կերպի-
ցա հիւանդութիւն երևան ելերէ է նաև
միշտեաւ որ տեղայնի մը 15 օրի մի
նիւտող թմբորութեան մը մասունեան է։

Մայրաքաղաքին Բժշկական ընկերու-
եան վերջին նստիւն մէջ այս հիւանդու-
եան վրայ հարցումներ ուղղուած են
էրկայ օմանց կողմէ, տակաւի փոխանա-
ւած կարծիքներէն լոյս չէ ծագած։ Միայն

Իրականում ամենամեծ խնդիրը հայտնաբերել է Ժոզեֆին՝ թե իր նշանաւոր արհեստակցաց խումբին նայելով՝ այս հիւանդունդին տղայ մը մեռած է աստ։ Սրտաբանը հրահրեցէ որ տեղեկութիւններ տրուէին իր կողմէ թէ Բերայի մէջ մանկաբարդ յոյն աղջիկ մը մեռեր է երեք օր առաջ։

դարձ Զեւել յետոյ: Ուրախ՝ օրը,
պզման պաշտօն, ներկայք նմանելով որ
ճանաչին ժամանակը իր շարժին, թաղուն
հետագեր են, սակայն իրիշտան կողմ
հետևելով որ մարմինը տարրալուծման
թափանցիկ կուտայ, թաղուն են զայն:
Փանքանք իր որ այս տարրերն էլ ի-
նքնօրինեան վրայ ծանօթութիւն ունե-
լով բժշկիչներ տեղեկութիւն հարգել-
լուալուալ:

— —

ԿԱՐՄՐԱՔԱՏ

Թաղապետական Գ. շրջանախի բժշկիչ
Էդիկանյանով որ Պատանի ու ամառան

[illegible]

դեմքին: Ռուսական կառավարությունը տրամաճ է այդ գաղթականության անսահման կառավարությունը եւս որդեգրելու: Առաջապէս, Գոնիայի և Ինչիկիւրիի նահանգաց մէջ զեռուզել այդ գաղթականներն:

Դեհ՝ Սուլթանի հրամանաւ իրաւաւն նախարար ձեվադը փառչել Գոնիայի Կաթինեար յանձնաժողով մը կազմուած հարգուցի զէ հարկ եղած միջոցներ ձեռք բերուելով, այդ գաղթականներն ինչեւս տեղակ նահանգներ հանգստութեամբ միջնորդուել, այդ նահանգաց մէջ զեռուզել և իրենց հողեր յատկացուել: Այդ յանձնաժողովը սեղանակ կարգուած են Սահարա և Բարձրագոյն Երկրի Կաթինեար:

Մուսանան-Պրուսայի երկաթուղւոյ ինչ շահագործման արտառուիքներն ինչո՞րն է համար Օսմ. կայս. Պաշայի եկողմէ տուեալք առարարքը կը արամադրէ յո՞ր երեւութիւն մը պիտի կազմուի այդ շահագործումն տառնանելու համար:

—Շարքաթ նուառու Պոլսոյ նաւահանսն հասաւ տեղիբախտի գրաստան մը եւ մէջ կը դռնուէր տէրը՝ Պ. Բեքի, բնտանաց հետ:

—Անտառուի երկաթուղւոց շինուան առթւէ Թ. Բ.

— Բա՛նալիս, որ Բուր որ զգծին վիճակին
սեղաներու զառացած էր, մայրաքաղաք
պար վերադարձաւ։

— Բուրք քրաջիքը ոտտիականութեան
աղբոր թիւերը կը հրահանէր Գալաթեցի
նորքին և Պարտի ու Հալաթիոյ մէջ
վառաղը երկու սեռէ մուրացիկներու
թիւը, Բուրք քրաջիքը գլխաւորապար կը
նոյն կեց՝ Տէրփիւներ ինչպէս նաեւ 4-5
սեական մանուկներ որք կը ձանձրացնէին
որդեղնն։

— Յեղեմազաւտ առեւտրի շարքով որք
ոնց մարդիկ առնուի ահեկին մը որ Գա-
լաթի զմէ մանրամասնութիւն կընէն
որոյ արարաւաստեալած էր թէ՛ իւր խա-
ւին մէջ վառաղ և թուռաւոր զեղեր
մանաւոյ, Հակառակ օրինաց Գառադա-
նապարտ արմալից Յակոբն, զի Հա-
նուեցաւ թէ վառաղք միմայիլ ուսա-
նալ թեւանց առթիւ կը զեղեր հրթիռներ
որոստաւոր շարքով և թէ՛ թուռաւոր
յին եւ մէկ քանի որոստներէ ի վեր
նոյն չէ։

